

ВІРТУАЛЬНІ АКТИВИ І ЦИФРОВІ АКТИВИ: ДО ПИТАННЯ ПРО СПІВВІДНОШЕННЯ ПОНЯТЬ

У статті розкрито деякі підходи до співвідношення між цифровими та віртуальними активами, визначено ці поняття, наведено їхні характеристики та вказано на ключові відмінності. Констатовано, що цифрові активи представлені у цифровому форматі і можуть бути пов'язані з реальними об'єктами, можуть мати фізичні еквіваленти, а їхні власники можуть володіти ними. Віртуальні активи існують переважно у віртуальному середовищі, і можуть не мати реального фізичного аналога, наприклад, віртуальна валюта, створена за допомогою криптографії, або віртуальні предмети в іграх.

Стаття висвітлює важливість розуміння цих понять в контексті сучасних цифрових технологій та пропонує читачам певний інсайт у природу та застосування цифрових і віртуальних активів.

Ключові слова: віртуальні активи, цифрові активи, криптовалюти, віртуальні валюти, блокчейн, інформаційні технології, інформаційні платформи, фінансово-правове регулювання, законодавче регулювання.

Постановка проблеми. Трендом сучасного світу є цифрові трансформації. Йдеться про стрімкий і строкатий процес переходу від традиційних методів роботи і життєдіяльності держави, суспільства і громадян до нового цифрового середовища, де інформація, інформаційні технології, цифрові платформи, віртуальні активи та інші новітні цифрові феномени відіграють вирішальну роль. Так, з кожним роком ми спостерігаємо збільшення важливості інформаційних технологій (далі – ІТ) та підвищення їх впливу на розвиток різних галузей господарства та суспільства в цілому. Прогрес ІТ суттєво впливає на багато аспектів життєдіяльності великого кола суб'єктів: від держави в особі відповідних органів до фізичних осіб, суб'єктів господарювання. Перш за все інформаційні технології сприяють підвищенню продуктивності праці, обумовлюють розвиток нових галузей економіки, приміром інформаційні послуги, програмне забезпечення, електронна комерція та інші. Державні органи і органи місцевого самоврядування використовують ІТ для покращення надання послуг громадянам, забезпечення транспарентності та взаємодії з населенням.

Розвиток ІТ дав змогу створити децентралізовані платформи і смарт-контракти на блокчейні, які дозволяють створювати і взаємодіяти з цифровими активами в автоматизованому режимі без посеред-

ників. Тож багато держав та інших суб'єктів активно інвестують в інформаційні технології, цифрові платформи, досліджують їхні можливості та ризики, а також розвивають стратегії для їх впровадження. Однією з ключових новітніх технологій є блокчейн. Блокчейн – це розподілена база даних, яка забезпечує безпеку і недоторканість транзакцій. Розвиток криптографії і розподіленої технології дав змогу створити цифрові та віртуальні активи. При цьому поряд із названими поняттями активно використовуються в обігу такі категорії, як віртуальні валюти, криптоактиви, криптовалюти, цифрові валюти тощо.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню правової природи таких новітніх цифрових феноменів як цифрові та віртуальні активи, а також підходів до їх правового регулювання присвятили праці низка вчених: С.Ю. Гончаренко [4; 5; 6], В. Корнеєв [7, с. 40-46], А. А. Кудь [8], М. П. Кучерявенко [9], А.С. Овчаренко [11, с. 200-202] В. Ю. Полатай [12, с. 155-162], В.О. Рядінська [16, с. 152-157], Є.М. Смичок [9], А.Т. Проценко [15, с. 130-134] та інші. Водночас, зважаючи на відносно невеликий термін існування розглядуваних явищ, а також абсолютно новий формат їх функціонування, наразі спостерігаються різні точки зору як до визначення і характеристики віртуальних активів і цифрових активів, так і їх правового закріплення й співвідношення.

З огляду на викладене, метою статті є позначення підходів до співвідношення таких понять як віртуальні активи і цифрові активи.

Виклад основного матеріалу. Аналіз наукових публікацій засвідчує, що доволі часто науковці підходять до характеристики розглядуваних феноменів без характеристики їх сутності, встановлення видової та родової приналежності, проведення класифікаційного поділу за релевантними критеріями. Окрім того, спостерігається тенденція, відповідно до якої поняття «віртуальний актив» і «цифровий актив» ототожнюються, а як синонім наведених термінів використовують і категорію «криптовалюта» або «віртуальна валюта». Водночас, напевно чи такий підхід є об'єктивним, адже очевидно, що як цифровий, так і віртуальний актив й криптовалюта, віртуальна валюта є різнопорядковими поняттями.

Так, Є.М. Смичок констатує, що віртуальна валюта – це засіб вираження вартості, що існує в цифровій формі, зберігається у віртуальному гаманці, власником якого є конкретна особа, функціонує в межах облікового реєстру, відкритого для загального користування, використовується як засіб обміну, засіб платежу, засіб збереження вартості, анонімність операцій з якою забезпечується криптографічним захистом. При цьому правник твердить, що на міжнародному та національному рівнях єдиного усталеного підходу до змістовного наповнення поняття «віртуальна валюта» немає, а тому її визначають як гроші, електронні гроші, валюта, фінансовий інструмент, засіб платежу, засіб обміну, тип цифрових грошей, цифрове представлення вартості, тип активу, нематеріальний актив. Поряд із віртуальними валютами застосовуються такі поняття, як «криптовалюта», «крипто-актив», «цифровий фінансовий актив», але яким поняттям оперувати, і яким змістом його наповнювати, кожна держава або наддержавне утворення вирішує самостійно. [3, с. 112].

В.О. Рядінська також пише про фінансово-правову природу криптовалюти. З цією метою правниця проводить аналіз функції грошей, якими є: міра вартості, засіб накопичення, засіб *обігу*, засіб платежу та «світові гроші». Екстраполюючи такий підхід стосовно криптовалюти, В. О. Рядінська приходиться до висновку, що за їх допомогою можливо: (1) забезпечити масштаб цін, тобто вимірювати вартість різноманітних товарів, в результаті чого такі товари можуть бути порівняні між собою і обміняні. Це означає, що криптовалюти виконують функцію міри вартості; (2) зберігати частину отриманих доходів з метою їх використання в майбутньому. Це свідчить про те, що криптовалютам притаманна функція засобу накопичення; (3) розраховуватися за товари, вони

виступають посередниками у процесі обігу товарів, тобто криптовалютам притаманна функція обігу грошей; (4) не лише придбати товари, але й здійснювати платежі, тобто їм притаманна функція засобу платежу; (5) виконувати функцію «світових грошей», ніж будь-які інші види грошей. Що стосується ознак криптовалюти, то вчена пише про: анонімність використання, що може бути порівняна з готівковими грошовими коштами; використання в режимі онлайн, внаслідок чого операції з ними займають мало часу; зниження витрат грошового забезпечення; низькі вимоги до забезпечення безпеки тощо, відсутність впливу на курс політичних умов і діяльності центральних банків різних країн. У підсумку дослідниці, приєднуючись до думки колег, робить висновок, що криптовалюта неминуче стане новою світовою валютою посткапіталістичної системи глобального світу [16, с. 153-154].

А. А. Кудь, М. П. Кучерявенко і Є. М. Смичок розглядають термін «віртуальна валюта» як цифрове вираження вартості, яке можна використовувати в цифровій формі й котре функціонально прагне виступати як засіб обміну, одиниці обліку й зберігання вартості [9, с. 107, 108]. Як бачимо, науковці не зосереджують увагу на тому, яке системне місце у певній логічній структурі відповідних правових і економічних понять займають віртуальні валюти чи то криптовалюти, а фактично констатується їх наявність і відбувається порівняння із грошима.

І. Б. Хома, М. С. Батюк та інші науковці звертаються також до розгляду криптовалюти і у своїх наукових публікаціях вони підкреслюють, що сьогодні у світі немає єдиного чіткого визначення поняття «криптовалюта». Далі вчені зазначають, що криптовалюта характеризується низкою особливих ознак, які притаманні лише їй: (1) це своєрідний шифр, який з'являється у результаті складних математичних обчислень на комп'ютері; (2) вона не має централізованого органу управління, емісії чи контролю. Створення криптовалюти та їх розподіл забезпечуються виключно спеціалізованою технологією шифрування і передачі даних, відомою під назвою blockchain. Унаслідок цього процес їх випуску та використання є повністю децентралізованим, відсутня можливість його регулювання, у тому числі з боку держави; (3) абсолютна анонімність здійснюваних операцій. Електронний гаманець власника криптовалюти не містить ніяких персональних даних, тому ідентифікувати учасників розрахунків неможливо [17].

Більш логічно і системно до позначеної тематики підходить А.С. Овчаренко. Вона пише, що цифровий (віртуальний) актив є ширшим поняттям за криптовалюту через закладену в нього суть. З цим ми не

будемо сперечатися, однак викликають певні зауваження щодо того, що цифровий і віртуальний актив нею ототожнюються, коли дослідниця, посилаючись на наукові здобутки колег, резюмує, що він є інформаційним ресурсом, похідним від права на цінність і таким, що обертається в розподіленому реєстрі у вигляді унікального ідентифікатора, що дозволяє говорити про новий об'єкт цивільних правовідносин – право на користування інформацією, похідною від права на цінність [11, с. 201].

Така строкатість і невизначеність позначеної ситуації має своє обґрунтування. І перш за все можна вказати на різний, іноді діаметрально протилежний, підхід законодавця до формулювання розглядуваних понять у нормативно-правових актах різних держав, а також акцент при їх перекладі на різному семантичному значенні. Так, Європейський центральний банк у 2012 році у звіті «Схеми обертання віртуальних валют» (англ. Virtual currency schemes), посилався на таке поняття, як віртуальні валюти. Інша міжнародна інституція, якою є Група розробки фінансових заходів по боротьбі з відмиванням грошей – ФАТФ (англ. Financial Action Task Force on Money Laundering (FATF), також у 2012 році надала звіт із назвою «Віртуальні валюти – ключові визначення та потенційні ризики ПДВ/ФТ» (англ. Virtual Currencies – Key Definitions and Potential AML/CFT Risks). Однак згодом, а саме у 2018 році ФАТФ змінила своє бачення: відбулася заміна поняття «віртуальні валюти» на інше – «віртуальні активи» [1; 2]. Після цього у 2019 році було опубліковано пояснювальну записку до Рекомендації 15 «Про нові технології» (Recommendation 15 on New Technologies (INR. 15)) [1; 2] і Посібник з ризик-орієнтованого підходу до віртуальних активів і постачальників послуг віртуальних активів» (англ. «Guidance for a RiskBased Approach to Virtual Assets and Virtual Asset Service Providers»), в яких вже використовувалося поняття «віртуальні активи». Як бачимо, наявне різне розуміння і різне застосування термінів без позначення їх співвідношення.

28 квітня 2020 р. набрав чинності Закон України «Про запобігання та протидію легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму й фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» від 6 грудня 2019 р., який закріпив визначення поняття віртуальні активи. Відповідно до п. 13 ч. 1 ст. 1 цього Закону віртуальним активом є цифрове вираження вартості, яким можна торгувати в цифровому форматі або переказувати та яке може використовуватися для платіжних або інвестиційних цілей [13]. Що стосується визначення цифрового активу, то воно відсутнє у чинному національному законодавстві.

Певною своєрідністю і виваженістю характеризується підхід А.А. Кудь, М. А. Машенко, І. С. Пипенко, І. В. Соболева. Ці наковці перш за все вдаються до аналізу поняття, яке, на наш погляд, має системне значення, а саме – цифровий актив. При цьому для обґрунтування його сутності вони вдаються до чіткого термінологічного визначення власної дефініції «цифра» (похідна «цифровий») та «актив». Ці визначення, за справедливим твердженням науковців, підтверджують, що термін «цифровий» тісно пов'язаний із процесами розповсюдження, інтеграції інформації та інформаційних технологій у різноманітні сфери діяльності та є невід'ємною частиною понять і процесів, що характеризують зміни, які відбуваються не лише в фінансово-економічному секторі, але й в суспільстві загалом. Що стосується слова «актив», то вони резюмують що у більшості джерел це поняття пов'язане з матеріальними або нематеріальними ресурсами та майновими правами; це свого роду цінність, власником якої може бути як одна особа, так і підприємство чи суспільство загалом. У підсумку, поєднавши ці два поняття, дослідники визначають цифровий актив як цінність, виражену в цифровому вигляді, набір цифрових (двійкових) даних, які є автономними, унікально ідентифікованими та мають певну цінність [14, с. 29]. Підсумовуючи наведені позиції ми можемо позначити, що все таки науковці підходять до поступового і логічного розмежування розглядуваних категорій, незважаючи на відсутність чіткості цього питання у законодавстві.

Розвиваючи обраний вектор позначимо, що розмежування і співвідношення понять «цифровий актив» і «віртуальний актив» цілком коректно продовжувати з огляду на визначення семантичного значення слів «цифровий» і «віртуальний». Як вбачається, вони вказують на два різних аспекти, пов'язаних з інформацією та об'єктами, які існують у цифровому середовищі через функціонування новітніх інформаційних технологій та децентралізованих платформ. Цифровий (англ. - digital) вказує на формат, у якому інформація, дані або об'єкти подаються чи зберігаються у цифровій формі. Іншими словами, йдеться про вигляд чисел, коду або електронних сигналів. Виходячи із цього, цифровими активами ми вважаємо: цифрові тексти, цифрові фотографії, цифрові відеофайли, цифрову музику й ін.

Виходячи із семантичного значення слова «віртуальний» (англ. - virtual), можна констатувати, що воно вказує на те, що об'єкт, інформація або середовище функціонують в імітованому чи симульованому стані, а не в реальному фізичному світі. Як приклад наведемо: віртуальна реальність (VR), віртуаль-

ні ігри, віртуальні асистенти, віртуальні світи у комп'ютерних іграх, віртуальні активи. Тобто використання терміну «віртуальний» вказує на те, що щось існує у вигляді віртуального середовища, яке може бути імітовано за допомогою цифрової технології.

Міркуючи далі, позначимо, що цифрові активи, скоріш за все необхідно розглядати як видове поняття, що становить собою певні цифрові об'єкти. При цьому вони можуть представляти вартість і бути збереженими та можуть обмінюватися у цифровій формі. Їх ознаками є: (1) електронна форма, тобто відсутність фізичної матеріальності, збереження на певних цифрових пристроях; (2) їх підґрунтям, як правило, виступає така новітня технологія як блокчейн, що дозволяє їм функціонувати без централізованого контролю або посередників, тобто забезпечує децентралізацію; (3) наявність криптографічного захисту, оскільки кожен актив має унікальний ключ для доступу; (4) анонімність і відносна безпека, бо власники цифрових активів можуть здійснювати певні анонімні транзакції, не розкриваючи свої особисті дані; (5) відсутність посередників чи фінансових установ при їх русі; (6) різноманітність, оскільки вони використовуються на різні цілі (зокрема, інвестування, збереження вартості, проведення транзакцій і створення цифрових колекцій мистецтва та ігор та ін.) і як наслідок охоплюють віртуальні активи, криптовалюти (Bitcoin, Ethereum), токени, NFT (невзаємозамінні токени), цифрові цінності, смарт-контракти і багато інших видів цифрових ресурсів.

Що стосується віртуального активу, то він також існує в цифровому (електронному) форматі, але він зазвичай не має прямого відображення реальної вартості, або безпосередньої фінансової цінності в реальному світі. Головна відмінність полягає в тому, що цифрові активи мають реальну фінансову вартість

і можуть бути обмінювані на реальні гроші або інші активи, тоді як віртуальні активи, як правило, відображають об'єкти у віртуальному світі і можуть бути обмінювані в межах цього світу. Поряд із цим вартість і власність віртуальних активів є більш складнішою і, в багатьох випадках, вони визначені і обмежені правилами гри, власником децентралізованої платформи, обмінними платформами.

Висновки. Загалом, розвиток ІТ і поява цифрових і віртуальних активів є частиною цифрової трансформації сучасного світу, що змінює спосіб функціонування фінансових, торгових та інших галузей. Піднесення ІТ стає підґрунтям для створення розподіленого реєстру, що став базою для децентралізованих платформ, цифрових і віртуальних активів, смарт-контрактів, нових фінансових інструментів (приміром, ініціалізації монетних пропозицій (ICO), децентралізовані фінансові послуги (DeFi), NFT тощо). Це у підсумку дозволяє створювати і вільно взаємодіяти з різного роду цифровими активами в автоматизованому режимі без посередників. При цьому разом зі зростанням популярності цифрових активів розвиваються інфраструктура для торгівлі, зберігання і управління ними й інвестування, включаючи криптобіржі та криптогаманці. Очевидно, що розвиток інформаційних технологій спонукає до інновацій в сфері цифрових активів, а також збільшує конкуренцію серед розробників інноваційних рішень.

Розмежування і співвідношення понять «цифровий актив» і «віртуальний актив» цілком коректно здійснювати з огляду на визначення семантичного значення слів «цифровий» і «віртуальний». Тож, вони вказують на два різних аспекти, пов'язаних з інформацією та об'єктами, які існують у цифровому середовищі через функціонування новітніх інформаційних технологій і децентралізованих платформ.

ЛІТЕРАТУРА

1. Financial Action Task Force. 12-Month review of revised FATF standards – Virtual assets and VASPs. Paris : FATF, 2020. 24 p. URL : <http://www.fatf-gafi.org/>.
2. Financial Action Task Force. Public statement on virtual assets and related providers. Orlando : FATF. 2019. URL : <https://www.fatfgafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/public-statement-virtual-assets.html>.
3. Велика українська юридична енциклопедія: у 20 т. Т. 6: Фінансове право / редкол.: М.П. Кучерявенко (голова) та ін. ; Нац. акад. прав. наук України ; Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків : Право, 2020. 616 с.
4. Гончаренко С. Ю. Genesis of Legal Regulation in the Field of Virtual Assets in Ukraine. *European Reforms Bulletin*. 2019. № 2. С. 132–136.
5. Гончаренко С. Ю. Становлення і розвиток віртуальних активів. *Розвиток державності та права в Україні: реалії та перспективи*: матеріали міжнародної науково-практичної конференції, м. Львів, 20–21 вересня 2019 р. Львів : Західноукраїнська організація «Центр правничих ініціатив», 2019. С. 58–62.
6. Гончаренко С. Ю. Сутність та особливості віртуальних валют. *Правові системи*. 2018. № 1/2. С. 143–148.

7. Корнеєв В. Криптовалюти: ера і сфера фінансових інновацій. *Вісник КНУ імені Тараса Шевченка*. 2018. № 1. С. 40–46.
8. Кудь О. О. Феномен віртуальних активів: економіко-правовий аспект. *International Journal of Education and Science*. Vol. 3. № 3. 2020. URL : <https://ekrpoch.culturehealth.org/files/paper-files/2020-volume-3-no-3-30/fenomen-virtualnykh-aktyviv-ekonomiko-pravovyy-aspekt.pdf>.
9. Кудь О. О., Кучерявенко М. П., Смичок Є. М. Цифрові активи та їх правове регулювання у світі розвитку технології блокчейн: монографія. Харків. Право. 2019. 216 с
10. Лизунова О. М. Сутність криптовалюти та її прорив в економіці. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. 2017. № 8. С. 196–199.
11. Овчаренко А. С. Правове регулювання віртуальних активів та криптовалют в Україні: сучасний стан та перспективи. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2020. № 4. С. 200–202.
12. Овчаренко А. С., Полатай В. Ю. Криптовалюта в системі міжнародного приватного валютного права. Щодо окремих питань оподаткування віртуальних активів в Україні. *Recht der Osteuropäischen Staaten (ReOS) (Pravo країн Східної Європи)*. 2018. № 4. С. 155–162.
13. Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму й фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: закон України від 6 грудня 2019 року.
14. Прогнозування впливу цифрових активів на соціально-економічний розвиток підприємства: метод. посіб./ Кудь А. А. та ін. Харків: ХОГОКЗ, 2020. 76 с.
15. Проценко А. Т. Правовий статус віртуальних валют: світовий досвід та українські реалії. *Право і суспільство*. 2016. № 2. С. 130–134.
16. Рядінська В. О. Криптовалюта: сучасні підходи до визначення фінансово-правової природи. *Цифрові трансформації України 2020: виклики та реалії*: зб. наук. пр. НДІ ПЗІР НАПрН України № 1 за матеріалами круглого столу (м. Харків, 18 верес. 2020 р.) за ред. А. В. Стріжкової. Харків. НДІ ПЗІР НАПрН України. 2020. С. 152–157.
17. Хома І.Б., Батюк М.С. Особливості функціонування криптовалют та перспективи їхнього розвитку на світових фінансових ринках. *Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії*. 2018. Вип. 2 (14).

REFERENCES

1. Financial Action Task Force. 12-Month review of revised FATF standards – Virtual assets and VASPs. Paris : FATF, 2020. 24 p. URL : <http://www.fatf-gafi.org/> .
2. Financial Action Task Force. Public statement on virtual assets and related providers. Orlando : FATF. 2019. URL : <https://www.fatfgafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/public-statement-virtual-assets.html>
3. Velyka ukrainska yurydychna entsyklopediia: u 20 t. T. 6: Finansove pravo / redkol.: M.P. Kucheriavenko (holova) ta in. ; Nats. akad. prav. nauk Ukrainy ; In-t derzhavy i prava im. V.M. Koretskoho NAN Ukrainy ; Nats. yuryd. un-t im. Yaroslava Mudroho. Kharkiv : Pravo, 2020. 616 s.
4. Honcharenko S.Iu. Genesis of Legal Regulation in the Field of Virtual Assets in Ukraine. *European Reforms Bulletin*. 2019. № 2. S. 132–136.
5. Honcharenko S.Iu. Stanovlennia i rozvytok virtualnykh aktyviv. *Rozvytok derzhavnosti ta prava v Ukraini: realii ta perspektvy*: materialy mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii, m. Lviv, 20–21 veresnia 2019 r. Lviv : Zakhidnoukrainska orhanizatsiia «Tsentр pravnychkh initsiatyv», 2019. S. 58–62.
6. Honcharenko S.Iu. Sutnist ta osoblyvosti virtualnykh valiut. *Pravovi systemy*. 2018. № 1/2. S. 143–148.
7. Kornieiev V. Kryptovaliuty: era i sfera finansovykh innovatsii. *Visnyk KNU imeni Tarasa Shevchenka*. 2018. № 1. S. 40–46.
8. Kud O. O. Fenomen virtualnykh aktyviv: ekonomiko-pravovyi aspekt. *International Journal of Education and Science*. Vol. 3. № 3. 2020. URL : <https://ekrpoch.culturehealth.org/files/paper-files/2020-volume-3-no-3-30/fenomen-virtualnykh-aktyviv-ekonomiko-pravovyy-aspekt.pdf>.
9. Kud O. O., Kucheriavenko M. P., Smychok Ye. M. Tsyfrovi aktyvy ta yikh pravove rehuliuвання u sviti rozvytku tekhnologii blokchein: monohrafiia. Kharkiv. Pravo. 2019. 216 s
10. Lyzunova O. M. Sutnist kryptovaliuty ta yii proryv v ekonomitsi. *Naukovyi visnyk Mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu*. 2017. № 8. S. 196–199.
11. Ovcharenko A. S. Pravove rehuliuвання virtualnykh aktyviv ta kryptovaliut v Ukraini: suchasnyi stan ta perspektvy. *Yurydychni naukovyi elektronni zhurnal*. 2020. № 4. S. 200–202.

12. Ovcharenko A. S., Polatai V. Yu. Kryptovaliuta v systemi mizhnarodnoho pryvatnoho valiutnoho prava. Shchodo okremykh pytan opodatkovannya virtualnykh aktyviv v Ukraini. Recht der Osteuropäischen Staaten (ReOS) (Pravo krain Skhidnoi Yevropy). 2018. № 4. S. 155–162.
13. Pro zapobihannya ta protydiu lehalizatsii (vidmyvanniu) dokhodiv, oderzhanykh zlochynnym shliakhom, finansuvanniu teroryzmu y finansuvanniu rozpovsiudzhennia zbroi masovoho znyshchennia: zakon Ukrainy vid 6 hrudnia 2019 roku.
14. Prohnozuvannya vplyvu tsyfrovyykh aktyviv na sotsialnoekonomichnyi rozvytok pidpryiemstva: metod. posib./ Kud A. A. ta in. Kharkiv: KhOHOKZ, 2020. 76 s.
15. Protsenko A. T. Pravovyi status virtualnykh valiut: svitovyi dosvid ta ukraïnski realii. *Pravo i suspilstvo*. 2016. № 2. S. 130–134.
16. Riadinska V. O. Kryptovaliuta: suchasni pidkhody do vyznachennia finansovo-pravovoi pryrody. *Tsyfrovi transformatsii Ukrainy 2020: vyklyky ta realii*: zb. nauk. pr. NDI PZIR NAPrN Ukrainy № 1 za materialamy kruhloho stolu (m. Kharkiv, 18 veres. 2020 r.) za red. A. V. Strizhkovoi. Kharkiv. NDI PZIR NAPrN Ukrainy. 2020. S. 152–157.
17. Khoma I.B., Batiuk M.S. Osoblyvosti funktsionuvannya kryptovaliut ta perspektyvy yikhnoho rozvytku na svitovykh finansovykh rynkakh. *Ekonomichnyi visnyk Zaporizkoi derzhavnoi inzhenernoi akademii*. 2018. Vyp. 2 (14).

ДМИТРИК ОЛЬГА

доктор юридических наук, профессор,
заведующая отделом правового обеспечения функционирования
национальной инновационной системы, Научно-исследовательский институт правового обеспечения
инновационного развития НАПрНУ, профессор кафедры финансового права
Национального юридического университета имени Ярослава Мудрого

ВИРТУАЛЬНЫЕ И ЦИФРОВЫЕ АКТИВЫ: К ВОПРОСУ О СООТНОШЕНИИ ПОНЯТИЙ

В статье раскрыты некоторые подходы к соотношению понятий цифровые активы и виртуальные активы, определены эти понятия, приведены их характеристики и указаны ключевые отличия. Сделано вывод, что цифровые активы представлены в цифровом формате и могут быть связаны с реальными объектами, могут иметь физические эквиваленты, а их владельцы могут владеть ими. Виртуальные активы существуют преимущественно в виртуальной среде, и могут не иметь реального физического аналога, например, виртуальная валюта, созданная с помощью криптографии, или виртуальные предметы в играх.

Статья освещает важность понимания этих понятий в контексте современных цифровых технологий и предлагает читателям определенный инсайт в природе и применении цифровых и виртуальных активов.

Ключевые слова: виртуальные активы, цифровые активы, криптоактивы, виртуальные валюты, блокчейн, информационные технологии, информационные платформы, финансово-правовое регулирование, законодательное регулирование.

DMYTRYK OLGA

Doctor of Law, Professor, Head of the Scientific Department of General Problems of Formation and Implementation of Innovation Policy of the Scientific and Research Institute of Providing Legal Framework for the Innovative Development of NALS of Ukraine, Professor of the Department of Financial Law of the Yaroslav Mudryi National Law University

VIRTUAL ASSETS AND DIGITAL ASSETS: TO THE QUESTION OF CORRELATION OF CONCEPTS

Problem setting. The trend of the modern world is digital transformation. This is a rapid and diverse process of transition from traditional methods of work and life of the state, society and citizens to a new digital environment where information, information technology, digital platforms, virtual assets and other new digital phenomena play a crucial role.

Thus, every year we observe an increase in the importance of information technology (IT) and its impact on the development of various sectors of the economy and society as a whole. The progress of IT significantly affects many aspects of the life of a wide range of entities: from the state represented by the relevant authorities to individuals and business entities. First of all, information technologies help to increase labor productivity, and drive the development of new sectors of the economy, such as information services, software, e-commerce, and others. Government agencies and local governments use IT to improve the provision of services to citizens, ensure transparency and interact with the public.

The development of IT has made it possible to create decentralized platforms and smart contracts on the blockchain, which allow creating and interacting with digital assets in an automated manner without intermediaries. Therefore, many states and other entities are actively investing in information technology and digital platforms, exploring their opportunities and risks, and developing strategies for their implementation. One of the core new technologies is blockchain. Blockchain is a distributed database that ensures the security and integrity of transactions. The development of cryptography and distributed technology has made it possible to create digital and virtual assets. Along with these concepts, such categories as virtual currencies, cryptoassets, cryptocurrencies, digital currencies, etc. are actively used in circulation.

Analysis of recent researches and publications. A number of scholars have devoted their works to the study of the legal nature of such new digital phenomena as digital and virtual assets, as well as approaches to their legal regulation: S. Goncharenko, V. Korneev, A. Kud, M. Kucheriavenko, A. Ovcharenko, V. Polatai, V. Riadinska, E. Smychok, A. Protsenko ect. At the same time, given the relatively short period of existence of the phenomena under consideration, as well as the completely new format of their functioning, there are currently different points of view on the definition and characterization of virtual assets and digital assets, as well as their legal consolidation and correlation. In view of the above.

Target of research. The purpose of the article is to outline approaches to the correlation of such concepts as virtual assets and digital assets.

Article's main body. The article outlines some approaches to the relationship between digital and virtual assets, defining these concepts, providing their characteristics and pointing out key differences. It is stated that digital assets are represented in a digital format and may be associated with real objects, may have physical equivalents, and their owners may own them. Virtual assets exist primarily in a virtual environment and may not have a real physical counterpart, such as virtual currency created using cryptography or virtual items in games.

The article emphasizes the importance of understanding these concepts in the context of modern digital technologies and offers readers some insight into the nature and application of digital and virtual assets.

Conclusions and prospects for the development. Obviously, the development of information technology encourages innovation in the field of digital assets and increases competition among developers of innovative solutions. The distinction and correlation of the concepts of "digital asset" and "virtual asset" is quite correct in view of the definition of the semantic meaning of the words "digital" and "virtual". Therefore, these words indicate two different aspects related to information and objects that exist in the digital environment due to the functioning of the latest information technologies.

Key words: virtual assets, digital assets, cryptocurrencies, virtual currencies, blockchain, information technology, information platforms, financial and legal regulation, legislative regulation.

Дмитрик О. О. Віртуальні активи і цифрові активи: до питання про співвідношення понять. *Право та інноваційне суспільство*. 2021. № 2 (17). URL: <http://apir.org.ua/wp-content/uploads/2021/12/Dmytryk17.pdf>.